

17. 9. 2008

ID: 55201

Příslušnost státního zastupitelství

Státní zástupce vyššího státního zastupitelství, může, byť výjimečně, zastupovat obžalobu v řízení před soudem i mimo obvod své územní působnosti.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 5 Tdo 150/2008, ze dne 23.4.2008)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch obviněných Ing. V. K., Ing. P. O., CSc., a Ing. J. P., proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 10. 2007, sp. zn. 9 To 64/2007, který rozhodl jako stížnostní soud v trestní věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 4 T 13/2006, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušuje usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 10. 2007, sp. zn. 9 To 64/2007. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Vrchnímu soudu v Praze přikazuje, aby věc obviněných Ing. V. K., Ing. P. O., CSc., a Ing. J. P. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě, podal na obviněné Ing. V. K., Ing. P. O., CSc., a Ing. J. P. ke Krajskému soudu v Ostravě obžalobu ze dne 20. 6. 2006, sp. zn. 4 VZV 7/2003, pro trestný čin zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, 4 tr. zák., který spáchali jako spolupachatelé obvinění Ing. V. K., Ing. P. O., CSc. a Ing. J. P. pod bodem 1) žalobního návrhu, a pro trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 125 odst. 2 tr. zák., který spáchali jako spolupachatelé obvinění Ing. V. K. a Ing. P. O., CSc. pod bodem 2) žalobního návrhu.

Usnesením Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 9. 2006, sp. zn. 11 Td 49/2006, byla podle § 25 tr. ř. předmětná věc k návrhu obviněných Ing. V. K. a Ing. P. O., CSc., odnata Krajskému soudu v Ostravě a přikázána k projednání a rozhodnutí Krajskému soudu v Hradci Králové.

Krajský soud v Hradci Králové pak svým usnesením ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 4 T 13/2006, v rámci předběžného projednání obžaloby

1) podle § 188 odst. 1 písm. c) tr. ř. za použití § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. zastavil trestní stíhání obviněných Ing. V. K., Ing. P. O., CSc., a Ing. J. P. pro skutek spočívající v tom, že všichni obvinění společným jednáním v Ostravě, Praze a jinde, poté, kdy dne 14. 10. 1998 získali cílenými obchodními operacemi s cennými papíry prostřednictvím k tomuto účelu založené společnosti K. I., a. s., se sídlem K., V. N., (dále jen K. I.), která vznikla dne 2. 9. 1998 se základním jměním 1.000.000,- Kč a do té doby nevyvíjela žádnou činnost, 48,502% akciový podíl ve společnosti O., a. s., se sídlem O.-M. O., P. n. (dále jen O.), jež se zároveň nákupem 100% akcií společnosti K. O. P. od obviněných a dalších dvou akcionářů stala 79,889% podílníkem společnosti Č.d. a. s., se sídlem K. V. N., (dále jen Č.), se záměrem využitím vnitřních zdrojů společností O. a Č. tyto společnosti postupně zcela ovládnout, získat dominantní postavení ve vzniklé koncernové struktuře a taktéž získat pro sebe a společnost K. I. majetkový prospěch a zvýhodnit její postavení na úkor ostatních akcionářů společnosti O., přičemž dalším rozhodujícím akcionářem byl stát, zastoupený Fondem národního majetku ČR, s akciovým podílem 46,883% ve společnosti,

Ing. V. K., jako předseda představenstva společnosti K. I., kde vlastnil v té době 58% všech akcií, a současně předseda představenstva společnosti O., Ing. P. O., CSc., jako místopředseda představenstva společnosti K. I., kde vlastnil 36% všech akcií, a současně předseda dozorčí rady společnosti O. a Ing. J. P., jako člen představenstva společnosti K. I., kde vlastnil 2% všech akcií a současně místopředseda společnosti O., na základě rámcové smlouvy o zásadách vzájemných vztahů mezi K. I., O. a Č., kterou podepsali dne 19. 1. 1999, uzavřeli dne 22. 1. 1999 smlouvu o obchodním zastoupení a čtyři mandátní smlouvy mezi K. I. a O. smlouvu o obchodním zastoupení a čtyři mandátní smlouvy mezi K. I. a Č., s účinností všech smluv od 1. 1. 1999 a na dobu neurčitou, přičemž uvedené smlouvy mimo jiné výslovně deklarovaly, že obě smluvní strany podnikají v příbuzných nebo související oborech, když společnost K. I. jako statutární zástupce při uzavírání smluv zastupoval Ing. P. O., CSc., a společnost O. jako statutární zástupci zastupovali Ing. V. K. a Ing. J. P., kdy podle smlouvy o obchodním zastoupení a jejich následných dodatků měl K. I. na základě zplnomocnění vyhledávat pro O. a Č. zájemce o uzavření smluv v oblastech vyhledávání, těžba, úprava a odbyt černého uhlí a vyvíjet činnost směřující k uzavírání těchto obchodů a zastoupené O. a Č. byly zavázány zaplatit za tuto činnost na určený peněžní účet společnosti K. I. provizi ve výši 0,5% z hodnoty předmětu smlouvy, a to i v případě, pokud obchod bude uzavřen bez součinnosti zplnomocněného zástupce, přičemž byla sjednána maximální roční částka provize a podle mandátních smluv a jejich následných dodatků pak měl K. I. na podkladě plné moci, jménem a na účet mandanta, provádět ve smlouvách vymezené činnosti v oblastech právní agendy, personální práce, správy obchodních podílů a vedení podvojného účetnictví za stanovené pevné měsíční odměny, a to bez ohledu na to, v jakém množství a kvalitě byly služby v jednotlivých fakturovaných obdobích provedeny, přičemž uvedené činnosti prováděli výhradně vybraní a vysoce kvalifikovaní bývalí pracovníci společností O. a Č., kteří pro tento účel byli převedeni jako zaměstnanci do společnosti K. I. a činnosti byly vykonávány v pronajatých prostorách a s využitím výpočetní techniky a dalších materiálních prostředků, pronajatých od O., což umožňovalo poskytovat tyto služby a činnosti s minimalizací nákladů na jejich výkon, přičemž společnost K. I. jinou podnikatelskou činnost prakticky nevyvíjela, takže do dne 28. 11. 2003, kdy došlo k zahájení trestního stíhání, byla převedena na odměnách a provizích od společností O. a Č. na účet společnost K. I. jako plnění z uvedených smluv celková finanční částka ve výši 2.917.798.000,- Kč, což při vyčíslených finančních nákladech, spojených se zajišťováním plnění ze smluv ve výši 771.969.000,- Kč, představovalo pro společnost K. I. finanční prospěch ve výši 2.082.941.000,- Kč, který umožnil obviněným jako většinovým akcionářům K. I. disponovat s těmito finančními prostředky v souladu s podnikatelskými záměry společnosti K. I. bez ohledu na zájmy O. a Č. a obviněným jako akcionářům rozdělit si formou dividend podíl na vytvořeném vysokém zisku společnosti K. I. za jednotlivá účetní období, a to bez ohledu na hospodářské výsledky společností O. a Č., ve kterých k rozdělování vytvořeného zisku mezi akcionáře společnosti formou dividend za uvedené období vůbec nedošlo, v němž obžaloba spatřovala trestný čin zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, 4 tr. zák., neboť tento skutek není trestným činem a není důvod k postoupení věci,

2) podle § 188 odst. 1 písm. c) tr. ř. za použití § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. zastavil trestní stíhání obviněných Ing. V. K. a Ing. P. O., CSc., pro skutek spočívající v tom, že v Praze, jako statutární zástupci společnosti K. I., a. s., zapsané v obchodním rejstříku u Krajského obchodního soudu v Praze, v oddíle B, vložka 5524, (dále jen K. I.), vědomi si okolnosti, že předkládané údaje soudu pro zápis do obchodního rejstříku jsou v rozporu se skutečností, podali podle § 31 odst. 1 zákona č. [513/1991](#) Sb., v tehdy platném znění (obchodního zákoníku) a v zákonné lhůtě stanovené v § 203 odst. 4 obchodního zákoníku u Krajského obchodního soudu v Praze, obchodního rejstříku, dne 10. 11. 1998, dne 8. 1. 1999 a dne 11. 5. 1999 návrhy na zápis změn týkající se uvedené obchodní společnosti, ve kterých mimo jiné požadovali zapsat skutečnost usnesení mimořádných valných hromad společnosti K. I. ze dne 14. 10. 1998, dne 9. 12. 1998 a dne 27. 4. 1999 o zvýšení základního jmění společnosti, které dosud bylo zapsáno ve výši 1.000.000,- Kč o částku 2.393.000.000,- Kč, a to

upsáním 100 kusů akcií znějících na majitele v listinné podobě o jmenovité i emisní hodnotě jedné akcie 23.930.000,- Kč, přičemž akcie měly být splaceny peněžním vkladem akcionářů po zápisu do obchodního rejstříku na účet vedený u I. a P. b., a. s., (dále I.), přičemž jako součást listin předkládaných soudu předložili taktéž potvrzení I. ze dne 14. 10. 1998, vydané na jejich žádost, že na tento účet společnosti K. I. vložena částka 2.393.000.000,- Kč je zálohou na navýšení základního jmění, ačkoliv ve skutečnosti šlo o finanční prostředky, které byly dne 14. 10. 1998 účelově převedeny na tento peněžní účet právě jen pro vykázání složení zálohy na navýšení základního jmění, ačkoliv byly určeny a krátce nato také převedeny na jiný peněžní účet jako úhrada kupní ceny na nákup akcií vykazovaných v aktivech společnosti K. I. na základě smlouvy uzavřené již dne 4. 9. 1998, kdy obchodní soud opakovaně zamítl provést zápis požadované skutečnosti pro formální vady, spočívající v neurčitosti a neúplnosti předkládaného zápisu usnesení mimořádných valných porad a požadovaný zápis provedl až na základě návrhu, který mu byl doručen dne 27. 4. 1999, a to rozhodnutím ze dne 27. 5. 1999, které nabylo právní moci dne 1. 6. 1999, kdy následně dne 2. 7. 1999 obvinění podali prostřednictvím zplnomocněného zástupce společnosti K. I. soudu návrh na zápis změny výše základního jmění společnosti K. I., přičemž jako součást návrhu znovu předložili potvrzení I. ze dne 14. 10. 1998 o složení zálohy na navýšení základního jmění a taktéž prohlášení společnosti K. I., že úpis akcií byl zcela splacen formou záloh a dne 16. 6. 1999 došlo k započtení této zálohy na upsané akcie, přičemž na podkladě tohoto návrhu a doložených listin Krajský obchodní soud v Praze rozhodl usnesením ze dne 2. 8. 1999, které nabylo právní moci téhož dne, že se zapisuje základní jmění společnosti ve výši 2.394.000.000,- Kč, kdy upsané akcie představující navýšení základního jmění o částku 2.393.000.000,- Kč měly být splaceny ve lhůtě dvou měsíců od právní moci rozhodnutí rejstříkového soudu na účet společnosti K. I., vedený u I., což se však nestalo, neboť po provedení peněžních transakcí na tomto účtu dne 14. 10. 1998 byl uvedený peněžní účet ihned zrušen, takže k navýšení základního jmění splacením peněžitého vkladu nikdy fakticky nedošlo, v němž obžaloba spatřovala trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 125 odst. 2 tr. zák., ve znění před novelou provedenou zákonem č. [105/2000](#) Sb., účinnou od 1. 5. 2000, neboť tento skutek není trestným činem a není důvod k postoupení věci.

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 4 T 13/2006, bylo dne 5. 6. 2007 doručeno Vrchnímu státnímu zastupitelství v Olomouci - pobočka v Ostravě, a téhož dne podal státní zástupce činný u Vrchního státního zastupitelství v Olomouci - pobočka v Ostravě proti tomuto usnesení stížnost, kterou odůvodnil dne 15. 6. 2007, přičemž toto odůvodnění bylo doručeno Krajskému soudu v Hradci Králové dne 18. 6. 2007. Dne 15. 6. 2007 bylo Vrchnímu státnímu zastupitelství v Olomouci - pobočka v Ostravě, doručeno písemné sdělení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 6. 2007, obsahující zprávu, že usnesení tohoto soudu ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 4 T 13/2006, bylo doručeno Krajskému státnímu zastupitelství v Hradci Králové jako státnímu zastupitelství, které je ve věci oprávněno podat eventuelně i opravný prostředek. Současně s tím bylo dne 15. 6. 2007 Krajskému státnímu zastupitelství v Hradci Králové také doručeno předmětné usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 4 T 13/2006. Náměstek krajské státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové podal dne 18. 6. 2007 stížnost proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 4 T 13/2006. Za tohoto stavu věci předložil dne 25. 6. 2007 (vypraveno 25. 6. 2007 - viz č. l. 29725; na předkládací zprávě je datum 27. 6. 2007 - viz č. l. 29726) předseda senátu Krajského soudu v Hradci Králové spis Vrchnímu soudu v Praze, kterému byl spis doručen dne 28. 6. 2007. Aniž by ve spise byl založen jakýkoli pokyn ze strany vrchního soudu je na č. l. 29725c učiněn referát zašli opis usnesení KS HK VSZ Praha na doručenkou, po vrácení doručenkou její originál zašli VS Praha ke sp. zn. 9 To 64/2007 (k usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 4 T 13/2006, je připojena také dodejka o doručení tohoto usnesení ze strany Krajského soudu v Hradci Králové Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze dne 2. 8. 2007 - viz č. l. 29703 spisu). Na č. l. 29325a je založen přípis Vrchního soudu v Praze ze dne 2. srpna 2007, sp. zn. 9 To 64/2007, s textem „... na základě dnešního telefonického rozhovoru Vám zasílám ve výše uvedené věci svazky 125 a 126 spisu a 9 opisů

usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 11 Td 49/2006 s tím, že opisy je nutno rozeslat všem dotčeným osobám, včetně obou vrchních státních zastupitelství a současně je třeba podepsat protokol o neveřejném zasedání na č. l. 29641. Po rozeslání uvedené svazky spisu obratem vraťte spolu s dodejkami, které případně zašlete dodatečně.“ Dodejky o doručení usnesení Nejvyššího soudu České republiky, ze dne 22. 9. 2006, sp. zn. 11 Td 49/2006, obhájci JUDr. J. T., Vrchnímu státnímu zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě a Krajskému státnímu zastupitelství v Hradci Králové dne 15. 8. 2007 jsou založeny u č. l. 29608 p. v. spisu a ostatní dodejky o doručení obviněnému Ing. V. K. dne 23. 8. 2007, obviněnému Ing. P. O., CSc., dne 15. 8. 2007, obviněnému Ing. J. P. dne 15. 8. 2007, obhájci JUDr. J. M. dne 27. 8. 2007 a Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze dne 16. 8. 2007 jsou založeny u č. l. 29725c spisu.

Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 10. 2007, sp. zn. 9 To 64/2007, byly podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. ř. obě stížnosti státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě a státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové zamítnuty jako podané osobami neoprávněnými.

Proti tomuto usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 10. 2007, sp. zn. 9 To 64/2007, pokud jím byla podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. ř. zamítnuta stížnost státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě směřující proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 4 T 13/2006, podala nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch obviněných Ing. V. K., Ing. P. O., CSc., a Ing. J. P. dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. l) alinea první tr. ř. V jeho odůvodnění nejvyšší státní zástupkyně uvedla, že Vrchní soud v Praze na straně 6 a 7 odůvodnění napadeného rozhodnutí mimo jiné uvedl, že trestní řád, zákon o státním zastupitelství, ani jednacím řád státního zastupitelství výslovně neřeší otázky příslušnosti státního zastupitelství, a dojde-li za této situace po podání obžaloby k odnětí a přikázání věci nebo k postoupení věci, v důsledku čehož bude k jejímu projednání příslušný jiný soud, než u kterého byla podána obžaloba, lze podle Vrchního soudu v Praze s odkazem na ustanovení § 7 odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a § 179 odst. 1 tr. ř. jednoznačně dovodit, že se v takovém případě mění i příslušnost státního zastupitelství, a to tím způsobem, že okamžikem tohoto rozhodnutí se stalo příslušným k zastupování státu před soudem Vrchní státní zastupitelství v Praze, neboť v obvodu jeho působnosti se nachází Krajské státní zastupitelství v Hradci Králové, které by jinak bylo podle obecných kritérií k zastupování obžaloby příslušné, avšak tomuto státnímu zastupitelství Vrchní státní zastupitelství v Praze postupem podle § 15 odst. 3 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů, nepředalo dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení, takže nelze aplikovat ani § 179 odst. 1 tr. ř. k zastupování obžaloby před soudem nižším státním zastupitelstvím, než které vykonávalo dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení. Dále Vrchní soud v Praze uvedl, že ostatně ani v praxi v tomto směru obvykle žádné pochybnosti nevznikají. S tímto názorem Vrchního soudu v Praze však nejvyšší státní zástupkyně nemůže souhlasit již z toho důvodu, že praxe v tomto směru jednotná rozhodně není. Rozhodně neexistuje ani jednoznačná judikatura ani praxe v otázce zastupování obžaloby před soudem poté, kdy došlo v soustavě státního zastupitelství, a to konkrétně u vrchních státních zastupitelství, ke zřízení specializovaných odborů, zabývajících se závažnou hospodářskou a finanční kriminalitou, a za situace, kdy dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení ve věcech úmyslných trestných činů uvedených v § 15 odst. 1 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů, byl svěřen do příslušnosti státního zástupce vrchního státního zastupitelství, ačkoliv by jinak bylo ve věci příslušné nižší krajské, případně i okresní státní zastupitelství. Ve smyslu § 7 odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, se pochopitelně skutečně obecně řídí příslušnost státního zástupce k

zastupování státu před soudem zásadou, že je oprávněn k řízení před soudem jen ve vztahu k tomu soudu, u něhož to které státní zastupitelství působí. Stejně právní ustanovení však připouští výjimky z této zákonné právní úpravy s odkazem na jiný právní předpis.

Tímto jiným právním předpisem je zejména trestní řád, který tuto výjimku výslovně uvádí v § 179 odst. 1 tr. ř. a připouští v návaznosti na příslušnost státního zástupce k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení, aby obžalobu u soudu zastupoval státní zástupce vyššího státního zastupitelství, které v konkrétní trestní věci vykonávalo dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení, než je to, které by bylo jinak příslušné k řízení u soudu z hlediska právní úpravy podle § 7 odst. 2 zák. č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů. Podle § 12 odst. 1 tohoto zákona pak vydal dne 19. 12. 2003 nejvyšší státní zástupce Pokyn obecné povahy pořadové č. 12/2003, který mimo jiné v čl. 2 odst. 2 stanoví příslušnost státních zástupců v řízení před soudem tak, že příslušnost se řídí ustanovením § 7 odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, kdy výjimky vyplývají z čl. 3 odst. 6 a z čl. 8 odst. 3 zmíněného pokynu. Z čl. 3 tohoto pokynu, který je pro státní zástupce závazný, pak vyplývá, že příslušnost státního zástupce k výkonu dozoru ve věcech uvedených v § 15 odst. 1 a 2 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů, má přednost před příslušností státního zástupce k výkonu dozoru ve všech ostatních případech, pokud tedy státní zástupce vrchního státního zastupitelství, po předchozím písemném souhlasu nejvyššího státního zástupce, nerozhodne, že příslušné je nižší státní zastupitelství. Podle § 15 odst. 4 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů, může státní zástupce vrchního státního zastupitelství s předchozím souhlasem nejvyššího státního zástupce dokonce rozhodnout o své příslušnosti k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení i v jiných závažných, skutkově a právně složitých věcech. Dále z tohoto článku jednoznačně vyplývá, že státní zástupce vrchního státního zastupitelství, pokud před podáním obžaloby nepředá věc nižšímu státnímu zastupitelství, je příslušný i pro celé řízení před soudem.

Připuštění těchto výjimek ustanovením § 7 odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a následným odlišným určením příslušnosti státního zástupce nejen v přípravném řízení, ale i v řízení před soudem je nepochybně sledován záměr, aby zejména v závažných a skutkově i právně složitých věcech vykonával dozor státní zástupce vyššího státního zastupitelství, nebo v případě státního zástupce vrchního státního zastupitelství, státní zástupce specializovaného odboru závažné hospodářské a finanční kriminality a aby tentýž státní zástupce, který ve věci vykonával dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení, mohl podat obžalobu u nižšího soudu v obvodu působnosti příslušného státního zastupitelství, a aby v případě státního zástupce vrchního státního zastupitelství mohl také tuto obžalobu pak zastupovat před soudem po celou dobu trestního řízení, a to bez ohledu na to, zda případně po podání obžaloby dojde ke změně příslušnosti soudu. Tyto výjimky z obecné příslušnosti státního zástupce k zastupování obžaloby před soudem jsou oprávněné také proto, že po podání obžaloby ztrácí státní zástupce své výsadní postavení z přípravného řízení vymezené trestním řádem a ve smyslu § 12 odst. 6 tr. ř. se v řízení před soudem stává procesní stranou, která zastupuje podanou obžalobu proti straně obhajoby, kdy postavení stran před soudem by mělo být v zásadě rovné, když na jedné straně jistě nelze nikterak krátit obžalovaného na jeho právech, ale na druhé straně nesmí být ani žádným způsobem v tomto procesním postavení znevýhodněna strana žalující tak, že by nemohla účinně zastupovat obžalobu jménem státu. V konkrétní trestní věci byla v řízení před soudem ze strany soudu zásadním způsobem porušena zásada rovnosti stran v neprospěch státního zástupce, přičemž soud nerespektoval interní právní předpisy, kterými je státní zástupce v jednotné soustavě státního zastupitelství vázán. V průběhu řízení před soudem po podání obžaloby bylo totiž příslušné

rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky o odnětí a přikázání věci podle § 25 trestního řádu doručeno státnímu zástupci Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě, až dne 15. 8. 2007, a to prostřednictvím Krajského soudu v Hradci Králové. O nejasné praxi v postupu soudu, na rozdíl od tvrzení v odůvodnění předmětného usnesení Vrchního soudu v Praze, svědčí také skutečnost, že Krajský soud v Hradci Králové po rozhodnutí o odnětí věci Krajskému soudu v Ostravě a jejímu přikázání Krajskému soudu v Hradci Králové taktéž nejprve jednoznačně považoval státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočky v Ostravě, za nadále příslušného k řízení před soudem, když veškeré další úkony činil ve vztahu k tomuto státnímu zastupitelství. Dne 25. 1. 2007 byl totiž tomuto státnímu zástupci doručen přípis předsedy senátu Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 1. 2007 s návrhem obviněných Ing. V. K. a Ing. P. O. na předběžně projednání obžaloby s žádostí o vyjádření státního zástupce k tomuto návrhu a dále s tím, že spisový materiál je nadále studován a součástí této činnosti bude také posouzení, zda obžaloba bude předběžně projednána či nikoliv. Toto požadované podrobné vyjádření státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočky v Ostravě, odeslal Krajskému soudu v Hradci Králové dne 31. 1. 2007. Poté taktéž Krajský soud v Hradci Králové dne 5. 6. 2007 doručil stejnému státnímu zástupci usnesení tohoto soudu ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 4 T 13/2006, o zastavení trestního stíhání podle § 188 odst. 1 tr. ř. z důvodu § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. pro oba žalované skutky s výslovným poučením, že proti tomuto usnesení mohou státní zástupce a obvinění podat prostřednictvím tohoto soudu stížnost do tří dnů od jeho oznámení, o níž by rozhodoval Vrchní soud v Praze, s tím, že stížnost má odkladný účinek. Jak již bylo shora uvedeno, stížnost byla státním zástupcem Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě, v zákonné lhůtě podána a následně i podrobně odůvodněna. Teprve poté dne 15. 6. 2007 obdržel stejný státní zástupce sdělení stejného předsedy senátu Krajského soudu v Hradci Králové a ve stejné trestní věci, že usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 4 T 13/2006, bylo doručeno Krajskému státnímu zastupitelství v Hradci Králové jako státnímu zastupitelství, které je ve věci oprávněno podat eventuálně i opravný prostředek. Přestože státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočky v Ostravě, s touto změnou postoje na příslušnost státního zástupce ze strany soudu již v průběhu zahájeného řízení před soudem nesouhlasil, v rámci jednotné soustavy státního zastupitelství a z důvodu procesní opatrnosti bylo učiněno opatření, aby taktéž státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové podal v zákonné lhůtě stížnost proti usnesení soudu prvního stupně o zastavení trestního stíhání. Bez dalších sdělení nebo vyjádření Krajského soudu v Hradci Králové a poté Vrchního soudu v Praze, kterému příslušelo o podané stížnosti rozhodovat, vyjma doručení usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 9. 2006, sp. zn. 11 Td 49/2006, k němuž došlo dne 15. 8. 2007, tedy po více jak dvou měsících po doručení rozhodnutí o zastavení trestního stíhání, obdržel státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě dne 31. 10. 2007 prostřednictvím Krajského soudu v Hradci Králové předmětné usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 10. 2007, sp. zn. 9 To 64/2007, s výrokem, že stížnosti obou státních zástupců se podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. ř. zamítají jako podané neoprávněnými osobami. Až z odůvodnění tohoto usnesení státní zástupce zjistil, že Vrchní soud v Praze již potřetí v této trestní věci, pokud jde o postoj soudu, v průběhu řízení před soudem změnil své stanovisko k příslušnosti státního zástupce k řízení před soudem. Z důvodů již dříve rozvedených Vrchní soud v Praze dospěl k závěru, že k řízení před soudem bylo již od okamžiku rozhodnutí o odnětí a přikázání věci Nejvyšším soudem České republiky příslušné Vrchní státní zastupitelství v Praze, když podle obecných kritérií by to sice bylo Krajské státní zastupitelství v Hradci Králové, avšak pouze v případě, pokud by mu byl předán dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení postupem podle § 15 odst. 3 vyhlášky č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů.

K výše uvedeným závěrům Vrchního soudu v Praze nejvyšší státní zástupkyně navíc uvedla, že Vrchní státní zastupitelství v Praze ani takto postupovat nemohlo, neboť dozor nad zachováváním zákonnosti

v přípravném řízení vykonával právě státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě, který ve věci také podal obžalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, přičemž po podání obžaloby již pochopitelně nemůže být o předání věci nižšímu státnímu zastupitelství vůbec rozhodnuto. Navíc z odůvodnění rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 10. 2007, sp. zn. 9 To 64/2007, o zamítnutí stížností státních zástupců ostravské pobočky Vrchního státního zastupitelství v Olomouci a Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové je zřejmé, že z pokynu Vrchního soudu v Praze bylo Krajským soudem v Hradci Králové dne 2. 8. 2007 doručeno Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze usnesení o zastavení trestního stíhání a teprve dodatečně dne 16. 8. 2007, tedy výrazně po uplynutí zákonné lhůty k podání případné stížnosti, usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 9. 2006, sp. zn. 11 Td 49/2006, o odnětí věci Krajskému soudu v Ostravě a jejím přikázání Krajskému soudu v Hradci Králové. Pokud by tedy podle posledního výkladu soudu bylo k podání stížnosti proti usnesení o zastavení trestního stíhání příslušné Vrchní státní zastupitelství v Praze, nebylo uvedené státní zastupitelství zákonným procesním způsobem, tedy doručením opisu rozhodnutí, soudem vůbec vyrozuměno, že rozhodnutím Nejvyššího soudu České republiky o odnětí a přikázání věci došlo současně ke změně příslušnosti státního zástupce k zastupování této trestní věci před soudem.

V závěru dovolání nejvyšší státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 10. 2007, sp. zn. 9 To 64/2007, a aby zrušil i případná další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Dále nejvyšší státní zástupkyně navrhla, aby dovolací soud postupoval podle § 265l odst. 1 tr. ř. a přikázal Vrchnímu soudu v Praze, aby předmětnou věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, a aby tak učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání. Současně souhlasila, aby věc byla projednána v neveřejném zasedání i v případě jiného rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky [§ 265r odst. 1 písm. c) tr. ř.].

Obvinění Ing. V. K. a Ing. P. O., CSc., se k podanému dovolání nejvyšší státní zástupkyně vyjádřili v tom smyslu, že Vrchní soud v Praze celou problematiku plně vystihl, a proto se oba obvinění v celém rozsahu s jeho rozhodnutím ztotožňují. V podrobnostech dále rozvedli, že obecná praxe nezaznamenala v tomto směru žádné pochybnosti o postupu, jaký vyžadoval Vrchní soud v Praze, neboť obžalobu před soudem zastupuje vždy státní zástupce příslušný podle § 7 odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství. Dovolání se však domáhá určité výjimky pro státní zástupce Vrchních státních zastupitelství a fakticky dovozuje procesní autonomii a územní nezávislost státních zástupců vrchních státních zastupitelství v řízení před soudem, která ovšem neexistuje a nelze se v tomto směru opřít ani o zákonnou úpravu. Dále se obvinění podrobně vyjádřili k věcné příslušnosti státních zastupitelství ve smyslu § 7 odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství, ve spojení s výjimkou uvedenou v § 179 odst. 1 tr. ř., kdy obvinění dovodili, že se nelze tohoto ustanovení v jejich případě dovolávat, neboť příslušná výjimka se vztahuje pouze na přípravné řízení a nikoli na řízení před soudem, neboť je zařazeno do části druhé trestního řádu „přípravné řízení“ a nikoli do části třetí, tedy „řízení před soudem“. Nejde tedy o zvláštní předpis ve vztahu k § 7 odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství, který by mohl založit výjimku z územní působnosti. Pokud se v ustanovení § 179 odst. 1 tr. ř. výslovně hovoří o „zastupování před soudem“ nemůže se tato výjimka vztahovat k územní působnosti toho státního zastupitelství vyššího stupně, které ve věci podalo obžalobu, jestliže se územní působnost soudu po podání obžaloby změnila. Ani ustanovení § 7 zákona o státním zastupitelství nelze vykládat tak, že by snad ona výjimka umožňovala změnu územní působnosti. I když obžalobu podává a v řízení před soudem zastupuje vyšší státní zastupitelství, vždy jde o soud, který se nachází v územní působnosti soudu, u něhož jinak toto vyšší státní zastupitelství působí. Pokud je věc přikázána soudu mimo územní působnost tohoto vyššího soudu, zakládá se tím příslušnost státního zastupitelství srovnatelného vyššího stupně, které působí u tohoto vyššího soudu, do jehož obvodu byla věc přikázána, jak správně argumentuje Vrchní soud v

Praze. K argumentaci dovolání dále obvinění uvedli, že v praxi není pochyb o řešení příslušnosti státního zastupitelství v řízení před soudem a dovolání se domáhá v podstatě oproti zákonné úpravě a zavedené praxi výjimky pro Vrchní státní zastupitelství. V praxi však se běžně postupuje tak, že se důsledně rozlišuje příslušnost k výkonu dozoru v přípravném řízení a příslušnost k zastupování před soudem. Pokud pak dojde k delegaci ve smyslu § 24 tr. ř., respektive § 25 tr. ř., pak věc nezastupuje státní zástupce, který podal obžalobu, nýbrž státní zástupce příslušný podle § 7 odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství. Za tohoto stavu rozhodl Vrchní soud v Praze ve svém důsledku zákonně a dovolání nejvyšší státní zástupkyně je tudíž zjevně neopodstatněné. Oba obvinění proto shodně navrhli, aby dovolání nejvyšší státní zástupkyně bylo jako nedůvodné zamítnuto. K vyjádření těchto obviněných se pak připojil i obviněný Ing. J. P., který se ztotožnil s argumenty uváděnými spoluobviněnými a důvody jejich stanoviska sdílí. Taktéž shodně navrhl, aby dovolání nejvyšší státní zástupkyně bylo jako nedůvodné zamítnuto.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen Nejvyšší soud) jako soud dovolací nejprve v souladu se zákonem zkoumal, zda není dán některý z důvodů pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., a na základě tohoto postupu shledal, že dovolání ve smyslu § 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř. je přípustné, bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. a) tr. ř.], řádně a včas (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.) a splňuje náležitosti dovolání. Protože dovolání lze podat jen z důvodů taxativně vymezených v § 265b tr. ř., Nejvyšší soud dále posuzoval, zda nejvyšší státní zástupkyně vznesené námitky naplňují jí tvrzený dovolací důvod, a shledal, že dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. byl uplatněn v souladu se zákonem vymezenými podmínkami.

Dříve než se Nejvyšší soud v souladu s ustanovením § 265i odst. 3 tr. ř. mohl zabývat přezkoumáním zákonnosti a odůvodněnosti těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů, uvedených v dovolání, jakož i řízením napadené části rozhodnutí předcházejícím, zkoumal, zda nejde o dovolání zjevně neopodstatněné, což je důvodem odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř., přičemž ani tento důvod pro odmítnutí dovolání neshledal.

Nejvyšší státní zástupkyně uplatnila dovolací důvod uvedený v ustanovení § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř., v němž je v první tam uvedené alternativě stanoveno, že tento důvod dovolání je naplněn tehdy, jestliže bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí. Námitky nejvyšší státní zástupkyně spočívají v zásadě v tom, že s ohledem na shora uvedené důvody nebyly v případě napadeného usnesení splněny podmínky pro zamítnutí stížnosti státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, neboť tento státní zástupce nebyl osobou neoprávněnou takovou stížnost podat.

V odůvodnění svého dovoláním napadeného usnesení Vrchní soud v Praze na straně 6 a 7 uvedl, že obžalobu u soudu podává zásadně státní zástupce toho státního zastupitelství, které vykonávalo dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení a jehož obvod působnosti se shoduje se sídlem a obvodem působnosti soudu, který je příslušný k řízení ve věci v prvním stupni. Státní zástupce vyššího státního zastupitelství pak pouze v případě, pokud vykonával dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení a nepředal věc nižšímu státnímu zastupitelství. V této spojitosti Vrchní soud v Praze zmínil ustanovení § 15 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb., ve kterém je upravena věcná příslušnost k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení a v jehož odstavci 3 je rovněž upraven postup při předání tohoto dozoru nižšímu státnímu zastupitelství (se souhlasem nejvyššího státního zástupce). Jinými slovy, pokud vykonává dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení vrchní státní zastupitelství a neučinilo podle § 15 odst. 3 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. se souhlasem nejvyššího státního zástupce rozhodnutí, že k výkonu dozoru je příslušné státní zastupitelství nižší, podává také obžalobu, a to v obvodu své územní působnosti. Na základě toho Vrchní soud v Praze dovedl, že Vrchní státní zastupitelství v Olomouci podává obžalobu u

Krajského osudu v Brně či v Ostravě a nemůže ji podat v obvodu působnosti Vrchního státního zastupitelství v Praze a naopak. Dále Vrchní soud konstatoval, že ačkoli trestní řád, zákon o státním zastupitelství, ani jednacím řád státního zastupitelství výslovně neřeší otázku příslušnosti státního zastupitelství, dojde-li po podání obžaloby k odnětí a přikázání věci nebo k postoupení věci a stane se tak k jejímu projednání příslušný jiný soud, nežli u kterého byla podána obžaloba, z ustanovení § 7 odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb. lze jednoznačně dovodit, že se v takovém případě mění i příslušnost státního zastupitelství, neboť jinak by byla porušena tam zakotvená zásada, že státní zastupitelství je příslušné k zastupování státu u soudu, u něhož toto státní zastupitelství působí. Ostatně v praxi v tomto směru obvykle žádné pochybnosti nevznikají, a to jak při změně věcné příslušnosti, tak při změně příslušnosti místní. Jinými slovy podle názoru Vrchního soudu v Praze v řízení před soudem je v případě odnětí a přikázání věci nebo postoupení věci příslušný zastupovat obžalobu státní zástupce toho státního zastupitelství, které u soudu působí, a to podle kritérií obsažených ve vyhlášce č. [23/1994](#) Sb. V dané trestní věci Ing. V. K., Ing. P. O., CSc., a Ing. J. P. bylo proto od okamžiku, kdy Nejvyšší soud v Brně rozhodl podle § 25 tr. ř. o odnětí věci Krajskému soudu v Ostravě a jejímu přikázání Krajskému soudu v Hradci Králové, příslušné k zastupování státu (obžaloby) v řízení před tímto soudem Vrchní státní zastupitelství v Praze, neboť v jeho obvodu působnosti je Krajské státní zastupitelství v Hradci Králové, které by bylo jinak ve věci podle obecných kritérií podle ustanovení § 12 odst. 1 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. příslušné k zastupování obžaloby, přičemž z obsahu spisu vyplývá, že postupem podle § 15 odst. 3 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. mu nebyl předán dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení. Tomuto měl také Krajský soud v Hradci Králové doručit jak výše uvedené usnesení Nejvyššího soudu v Brně, tak usnesení o zastavení trestního stíhání obviněných, které dne 25. 4. 2007 pod sp. zn. 4 T 13/2006 učinil. Toto pochybení, pokud Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze původně uvedená usnesení nedoručil, Krajský soud v Hradci Králové k pokynu Vrchního soudu v Praze napravil a obě uvedená usnesení mu doručil. Z těchto důvodů podle názoru Vrchního soudu v Praze jen Vrchní státní zastupitelství v Praze, jako státní zastupitelství příslušné zastupovat v dané věci stát v řízení před soudem, mohlo právně relevantním způsobem toto usnesení opravným prostředkem napadnout. Stížnost ze strany Vrchního státního zastupitelství v Praze však proti němu podána nebyla, a proto v případě stížností podaných Krajským státním zastupitelstvím v Hradci Králové a Vrchním státním zastupitelstvím v Olomouci – pobočka v Ostravě nezbylo Vrchnímu soudu v Praze nežli obě podané stížnosti, aniž by přezkoumal ve smyslu § 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení a řízení, jež mu předcházelo, podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. ř. zamítnout, jako podané osobami neoprávněnými ve smyslu § 142 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud považuje za nutné především uvést, že příslušnost soudů, která je rozhodná k podání obžaloby je vymezena v § 16 až § 22 tr. ř. Věcná příslušnost krajských soudů je vymezena především v § 17 odst. 1 tr. ř., podle kterého krajský soud koná v prvním stupni řízení o trestných činech, pokud na ně zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice činí nejméně pět let, nebo pokud za ně lze uložit výjimečný trest, a dále o vyjmenovaných trestných činech, mezi nimiž je uveden i trestný čin zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 tr. zák., který navíc v ustanovení § 128 odst. 4 tr. zák. obsahuje trestní sazbu odnětí svobody na pět až dvanáct let. Podle § 18 odst. 1 tr. ř. koná řízení soud, v jehož obvodu byl trestný čin spáchán. Společné řízení proti všem obviněným, jejichž trestné činy spolu souvisí (§ 20 odst. 1 tr. ř.), koná krajský soud, je-li příslušný konat řízení alespoň o jednom z trestných činů (srov. § 128 odst. 2, 4 tr. zák.). Podle § 22 tr. ř., je-li podle předchozích ustanovení dána příslušnost několika soudů, koná řízení z těchto soudů ten, u něhož podal státní zástupce obžalobu nebo jemuž byla věc přikázána nadřízeným soudem.

Státní zastupitelství je podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. [283/1993](#) Sb.“), orgánem veřejné žaloby v trestním řízení a plní další úkoly vyplývající z trestního řádu. Státní zástupce podává obžalobu nebo návrh na potrestání v trestním řízení a zastupuje obžalobu v řízení před soudem (§ 2 odst. 8 a § 180 odst. 1 tr. ř.). Podle § 7 odst. 1 zákona č. [283/1993](#) Sb. sídla státních zastupitelství a obvody jejich působnosti

se shodují se sídly a obvody soudů. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení je státní zastupitelství příslušné k zastupování státu u soudu, u něhož toto státní zastupitelství působí, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

Podle § 179 odst. 1 tr. ř. je k podání obžaloby a k jejímu zastupování před soudem příslušný státní zástupce vyššího státního zastupitelství, než které u soudu působí, pokud vykonával dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení a věc nepředal nižšímu státnímu zastupitelství.

Příslušnost státních zastupitelství není upravena trestním řádem, nýbrž ustanovením § 12 a násl. vyhlášky č. [23/1994](#) Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhlášky č. [23/1994](#) Sb.“). Podle § 12 odst. 1 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. je k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení trestním příslušný státní zástupce přidělený ke státnímu zastupitelství, které působí při soudu, jenž by byl příslušný konat ve věci po podání obžaloby řízení v prvním stupni, pokud tato vyhláška nestanoví jinak. Tato vyhláška „stanoví jinak“ i v případě věcné příslušnosti vrchních státních zastupitelství k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení, která je upravena v § 15 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. V ustanovení § 15 odst. 1 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. je upravena příslušnost vrchních státních zastupitelství k doзору nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení ve věcech tam vymezených úmyslných trestných činů s tím, že příslušný je státní zástupce toho vrchního státního zastupitelství, v jehož obvodu je nižší státní zastupitelství, které by bylo jinak ve věci příslušné. Podle § 15 odst. 2 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. je vrchní státní zastupitelství příslušné ve věci některého z trestných činů uvedených v § 15 odst. 1 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. i k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení a k úkonům před zahájením trestního stíhání též ve věcech dalších trestných činů, ohledně nichž je konáno společné řízení, nebude-li věc vyloučena ze společného řízení. Vrchní státní zastupitelství může po předchozím souhlasu nejvyššího státního zástupce rozhodnout, že k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení ve věcech trestných činů uvedených v odstavcích 1 a 2 § 15 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. je příslušné nižší státní zastupitelství; jeho příslušnost se určí podle zásad uvedených v § 12, § 14 a § 16 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. Vyžaduje-li to závažnost, skutková či právní složitost věci, může vrchní státní zastupitelství s předchozím souhlasem nejvyššího státního zástupce rozhodnout o tom, že je příslušné k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení ve věcech vymezených trestných činů i když jimi byla způsobena škoda v určitém rozsahu nižší než je uvedena v odstavci 1 § 15 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb.

Podle § 8 odst. 3 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. Vrchní státní zastupitelství v Olomouci - pobočka v Ostravě vykonává dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení a úkony před zahájením trestního stíhání ve věcech trestných činů uvedených v § 15 odst. 1 a 2 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. spáchaných v obvodu Krajského státního zastupitelství v Ostravě a rozhoduje v těchto věcech podle § 15 odst. 3 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb.

V návaznosti na tato citovaná ustanovení Nejvyšší soud k posuzované problematice považuje za nutné především zdůraznit, že situaci, kdy dojde ve smyslu § 25 tr. ř. k odnětí trestní věci soudu po podání obžaloby vyšším státním zastupitelstvím, než které u osudu působí, ve smyslu výjimky uvedené v § 179 odst. 1 tr. ř., a k přikázání věci soudu, který se nachází mimo obvod územní působnosti tohoto státního zastupitelství, neřeší výslovně ani zákon, ale ani soudní judikatura.

Z obsahu spisu vyplynulo, že obžaloba byla státním zástupcem Vrchního státního zastupitelství v Olomouci - pobočka v Ostravě podána za použití § 179 odst. 1 tr. ř. v souvislosti s citovaným ustanovením § 15 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. ke Krajskému soudu v Ostravě, neboť vykonával dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení a věc nepředal nižšímu státnímu zastupitelství. Následně jak již bylo shora uvedeno na návrh obviněných rozhodl Nejvyšší soud usnesením ze dne 22. 9. 2006, sp. zn. 11 Td 49/2006, tak, že podle § 25 tr. ř. tuto trestní věc tomuto krajskému soudu

odňal a přikázal ji Krajskému soudu v Hradci Králové, který se nachází v obvodu Vrchního soudu v Praze. V návaznosti na tento postup, spočívající v tzv. delegaci bylo třeba řešit otázku, které státní zastupitelství je pak příslušné k zastupování státu u soudu, jemuž byla věc přikázána.

Ve smyslu shora citovaného ustanovení § 7 odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb. je obecně příslušnost státního zastupitelství k zastupování státu navázána na soud, u něhož toto státní zastupitelství působí. Toto ustanovení však zároveň připouští z této zásady výjimku (srov. dikci „pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak“). Tímto zvláštním právním předpisem je nepochybně zejména trestní řád, jenž tuto výjimku výslovně stanoví v § 179 odst. 1 tr. ř., který uvádí, že k podání obžaloby a k jejímu zastupování před soudem je příslušný státní zástupce vyššího státního zastupitelství, než které u soudu působí, pokud vykonával dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení a věc nepředal nižšímu státnímu zastupitelství. Navíc jestliže zákon stanoví výjimku, která není žádným způsobem omezena a která byla v souladu s příslušným ustanovením Vrchním státním zástupcem v Olomouci – pobočka v Ostravě uplatněna v této konkrétní věci, nemůže ji zásadně vyloučit následný postup soudu. Z právního principu, že výjimka stanovená zákonem má zásadně přednost vůči obecnému ustanovení, je třeba proto dovést, že ani v případě odnětí věci a jejího přikázání mimo obvod soudu neztrácí tato výjimka svou platnost, a proto zmíněná delegace neznamená bez dalšího uplatnění obecné příslušnosti státního zastupitelství k zastupování obžaloby v řízení před soudem vymezené v § 7 odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb., a to ani v modifikované podobě uplatněné Vrchním soudem v Praze. To vyplývá i z toho, že celé ustanovení § 7 zákona č. [283/1993](#) Sb. se týká územní působnosti státních zastupitelství (srov. § 7 odst. 1 zákona č. [283/1993](#) Sb.), a proto, pokud toto ustanovení v odstavci 2 předpokládá možnost jiné úpravy zvláštním právním předpisem, může se tato výjimka dotknout i územní působnosti konkrétního státního zastupitelství a z těchto důvodů nejsou důvodné ani právní závěry obviněných učiněné v jejich vyjádření k dovolání nejvyšší státní zástupkyně. Jinými slovy na základě uvedené výjimky může státní zástupce vyššího státního zastupitelství, byť výjimečně, zastupovat obžalobu v řízení před soudem i mimo obvod své územní působnosti. To nakonec předpokládají i jiná ustanovení citovaného zákona o státním zastupitelství, např. § 12a odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb., v němž se stanoví, že nejbližší vyšší státní zastupitelství rozhoduje o odnětí a přikázání věci jinému nižšímu státnímu zastupitelství, jestliže vedoucí státní zástupce dotčeného nižšího státního zastupitelství je podle předpisů upravujících řízení vyloučen z projednávání věci, nestanoví-li tento zákon jinak. Podobně v § 12a odst. 4 zákona č. [283/1993](#) Sb. se stanoví, že v případech vyloučení vedoucího státního zástupce státního zastupitelství, které ve věci vykonává dohled nebo rozhoduje o opravných prostředcích, se postupuje podle odstavce 2 § 12a zákona č. [283/1993](#) Sb. obdobně. Státní zastupitelství, jemuž byla věc z důvodu uvedeného v první větě přikázána, vykonává dohled nebo rozhoduje o opravných prostředcích namísto státního zastupitelství, jemuž byla věc odňata. Být se tato ustanovení týkají především přípravného řízení a výkonu dohledu, může na základě nich dojít i k situaci, že ve věci bude vystupovat v trestním řízení, a to i včetně řízení před soudem státní zastupitelství mimo obvod své obecné územní působnosti, přičemž pokud by šlo o vrchního státního zástupce, mohlo by se v takovém rozhodnutí Nejvyššího státního zastupitelství o delegaci přikazovat, aby v řízení nadále vystupovali státní zástupci druhého státního zastupitelství samozřejmě mimo svůj územní obvod působnosti (obdobný názor, byť v jiné souvislosti, vyslovil Nejvyšší soud již v usnesení ze dne 11. 2. 1999, sp. zn. 5 Nd 42/99 – v odůvodnění).

Uvedený právní názor je také v souladu se smyslem uvedené výjimky vymezené v § 179 odst. 1 tr. ř. a navazující zejména na určení příslušnosti vrchních státních zastupitelství v § 15 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. Touto výjimkou, která se, byť je zařazena do části druhé nazvané „Přípravné řízení“, jistě vztahuje vzhledem ke své dikci i k řízení před soudem (argument slova „K podání obžaloby a k jejímu zastupování před soudem ...“ v § 179 odst. 1 tr. ř. i. f.), je nepochybně sledováno, aby státní zástupce takového vyššího státního zastupitelství v návaznosti na vykonávaný dozor v přípravném řízení mohl podat obžalobu ve skutkově i právně složitých věcech závažné hospodářské a finanční

kriminality vymezených v tomto ustanovení u nižšího soudu, než u kterého působí, a aby mohl také tuto obžalobu zastupovat před soudem po celou dobu trestního řízení, a to bez ohledu na to, zda případně po podání obžaloby k příslušnému soudu dojde k delegaci této věci k jinému soudu, a to i mimo obvod jeho územní působnosti.

Navíc, pokud by se uplatnila obecná příslušnost státního zastupitelství k zastupování obžaloby v řízení před soudem, u něhož toto státní zastupitelství působí, vymezená v ustanovení § 7 odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb., bylo by ve smyslu tohoto ustanovení příslušné Krajské státní zastupitelství v Hradci Králové a nikoli Vrchní státní zastupitelství v Praze. Argumentace Vrchního soudu v Praze, že Vrchní státní zastupitelství v Praze je příslušné proto, že postupem podle § 15 odst. 3 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. nepředalo dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení Krajskému státnímu zastupitelství v Hradci Králové, přehlíží skutečnost, že Vrchní státní zastupitelství v Praze v této věci nikdy dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení nevykonávalo, a proto ho ani nemohlo tomuto nižšímu státnímu zastupitelství předat, a to ani před podáním obžaloby, kterou v souladu s ustanovením § 179 odst. 1 tr. ř. podalo Vrchní státní zastupitelství – pobočka v Ostravě, ani kdykoli později, včetně období po rozhodnutí Nejvyššího soudu o odnětí a přikázání věci podle § 25 tr. ř., a to už vzhledem k tomu, že v této věci nebylo nikdy činné (k rozhodnutí podle § 15 odst. 3 vyhlášky č. [23/1994](#) Sb. je dále třeba předchozí souhlas nejvyššího státního zástupce, který v této věci ani nebyl dán).

Pokud pak Vrchní soud v Praze k odůvodnění svého názoru argumentuje výkladem ustanovení § 7 odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb. v tom smyslu, že se v případě odnětí a přikázání věci vždy mění příslušnost státního zastupitelství a že v tomto směru žádné pochybnosti v praxi obvykle nevznikají (viz str. 6 až 7 usnesení stížnostního soudu), je toto možno vztáhnout jen na případy, v nichž obžalobu v řízení před soudem zastupuje státní zastupitelství, které je ve smyslu obecné zásady vyplývající z uvedeného ustanovení příslušné k zastupování státu u soudu, u něhož toto státní zastupitelství působí, nikoli na případy, kdy se v návaznosti na ustanovení § 7 odst. 2 zákona č. [283/1993](#) Sb. uplatní výjimka uvedená v § 179 odst. 1 tr. ř. Správnosti tohoto názoru svědčí i situace, která nastala v této věci, pokud nejprve Krajský soud v Hradci Králové považoval státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě za nadále příslušného k řízení před soudem, když veškeré další úkony poté, co mu byla věc přikázána Nejvyšším soudem činil ve vztahu k tomuto státnímu zástupci. Konkrétně tomuto státnímu zástupci adresoval a zaslal přípis předsedy senátu Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 1. 2007 s návrhem obviněných Ing. V. K. a Ing. P. O., CSc., na předběžné projednání obžaloby s žádostí o vyjádření státního zástupce k tomuto návrhu, které státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě, odeslal Krajskému soudu v Hradci Králové dne 31. 1. 2007. Následně také Krajský soud v Hradci Králové dne 5. 6. 2007 doručil stejnému státnímu zástupci své usnesení ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 4 T 13/2006, o zastavení trestního stíhání podle § 188 odst. 1 písm. c) tr. ř. z důvodu § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. pro oba žalované skutky s výslovným poučením, že proti tomuto usnesení mohou státní zástupce a obvinění podat prostřednictvím tohoto soudu stížnost do tří dnů od jeho oznámení, o níž by rozhodoval Vrchní soud v Praze, přičemž tato stížnost má odkladný účinek. Stížnost byla státním zástupcem Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě, v zákonné lhůtě skutečně podána (na poštu dne 6. 6. 2007) a později dne 15. 6. 2007 odůvodněna (odůvodnění bylo doručeno Krajskému soudu v Hradci Králové dne 18. 6. 2007). O nejistotě Krajského soudu v Hradci Králové o příslušnosti konkrétního státního zastupitelství k zastupování obžaloby v řízení před soudem pak svědčí i jeho další postup, pokud dne 14. 6. 2007, tedy poté, co mu byla doručena stížnost státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě, zaslal tomuto státnímu zastupitelství písemné sdělení, které mu bylo doručeno dne 14. 6. 2007, že usnesení tohoto soudu ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 4 T 13/2006, bylo doručeno dodatečně Krajskému státnímu zastupitelství v Hradci Králové jako státnímu zastupitelství, které je ve věci oprávněno podat eventuelně i opravný prostředek. Následně pak na základě pokynu státního zástupce Vrchního

státního zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě podal dne 18. 6. 2007 proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 4 T 13/2006, stížnost z důvodu procesní opatrnosti i státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové, kterou podrobně odůvodnil dne 20. 6. 2007 (viz č. l. 29703 až 29722 spisu). Za tohoto stavu věci nelze dospět k závěru, že by otázka příslušnosti konkrétního státního zastupitelství k zastupování obžaloby v řízení před soudem byla zcela jasná a bezproblémová, jak naznačuje v odůvodnění svého usnesení ze dne 16. 10. 2007, sp. zn. 9 To 64/2007, Vrchní soud v Praze. Navíc další již shora podrobně popsany postup Vrchního soudu v Praze vyvolává přinejmenším pochybnosti o dodržení zásady rovnosti stran v trestním procesu. Jak vyplývá z obsahu spisu nechal předseda senátu Vrchního soudu v Praze zřejmě jen na základě telefonického či jiného pokynu doručit usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 4 T 13/2006, Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze (které ve věci do té doby nekonalo žádné úkony a nemělo ani v této věci založen jakýkoli spis), aniž by s přihlédnutím k ustanovení § 146 odst. 2 tr. ř. věc vrátil Krajskému soudu v Hradci Králové jako předčasně předloženou a aniž by Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze předtím nebo alespoň současně doručil nebo nechal doručit usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 9. 2006, sp. zn. 11 Td 49/2006, jímž byla podle § 25 tr. ř. předmětná věc k návrhu obviněných Ing. V. K. a Ing. P. O., CSc., odňata Krajskému soudu v Ostravě a přikázána k projednání a rozhodnutí Krajskému soudu v Hradci Králové, když toto usnesení bylo Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze doručeno až dne 16. 8. 2007 na základě jeho dalšího pokynu ze dne 2. 8. 2007, který došel Krajskému soudu v Hradci Králové s příslušnými opisy uvedeného usnesení Nejvyššího soudu až dne 6. 8. 2007.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší soud shledal ve smyslu § 265k odst. 1 tr. ř. podané dovolání nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch obviněných Ing. V. K., Ing. P. O., CSc., a Ing. J. P. důvodným, neboť byl naplněn dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. v první tam uvedené alternativě, a proto z podnětu tohoto dovolání podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 10. 2007, sp. zn. 9 To 64/2007. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. současně zrušil také další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak Nejvyšší soud přikázal Vrchnímu soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

© EPRAVO.CZ – Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [„Tvrzení proti tvrzení“ \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochranné opatření](#)